

PRVNÍ KRŮČKY

po výpočetním prostředí ZČU

2003/2004

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
CENTRUM INFORMATIZACE A VÝPOČETNÍ TECHNIKY

Informační Bulletin
CIV

První krůčky

po výpočetním prostředí ZČU

2

Září 2003

— kapesní vydání —

Příspěvky uvedené v bulletinu jsou dílem kolektivu autorů CIV.
Publikace neprošla jazykovou ani grafickou úpravou.

Redakční rada: J. Sitera, J. Valdman, E. Chánová, M. Otta a V. Rudolf.
Sazba písmem Bookman v systému $\text{\LaTeX}2\varepsilon$.

Vydání první, náklad 3000 výtisků.
Vydala Západočeská univerzita v Plzni.

Copyright © Centrum informatizace a výpočetní techniky, 2003.

ISBN 80-7082-986-9

OBSAH

1 Co dostáváte do ruky	5
1.1 Centrum informatizace a výpočetní techniky	5
2 Jak postupovat	9
3 Důležité údaje	11
4 Jednotný identifikační systém	13
4.1 Podmínky pro vydání průkazu studenta	14
4.2 Kde a kdy průkaz obdržíte	15
4.3 Vydání průkazu	15
4.4 Ztráty, odcizení, poškození a změny	16
4.5 Vrácení průkazu	16
4.6 Zařizování přístupů	16
4.7 Průkaz studenta (karta JIS)	17
4.8 Validační známka	17
4.9 Systém JIS	17
5 Jak získat konto na síti WEBnet	19
6 Počítačová síť WEBnet	25
6.1 WEBnet — síťová topologie a použité technologie	25
6.1.1 Připojení do Internetu	27
6.1.2 Nabízené služby	27
6.2 CESNET2— národní výzkumná páteřní síť	27
6.2.1 Topologie	28
6.2.2 Výzkumné projekty	29
6.3 Kolejní sítě	29
6.3.1 Stav kolejních sítí	29
6.3.2 Připojení kolejí k síti WEBnet	30
6.3.3 Chci se připojit	31

6.3.4 Správci kolejních sítí	31
6.3.5 Když mám problém	32
6.3.6 Podmínky užívání připojení	32
7 Služby výpočetního prostředí ZČU	33
7.1 Projekt ORION	33
7.2 Hlavní poskytované služby	33
7.2.1 Jednotná autentizace	33
7.2.2 Elektronická pošta (e-mail)	34
7.2.3 Sdílený diskový prostor	35
7.2.4 Vystavování informací	36
7.2.5 Tiskové služby	37
7.3 Další služby	37
7.4 Odkud mohu služeb využívat	38
7.5 Počítačové učebny ve správě CIV	40
7.5.1 Operační systémy na učebnách	40
7.6 Kde hledat pomoc	41
7.7 Navazující služby dalších oddělení ZČU	41
7.7.1 Univerzitní knihovna a její hlavní služby	41
7.7.2 Stravování v menze — základní informace	43
8 HelpDesk CIV	45
8.1 Základní informace	45
8.2 Jak HelpDesk kontaktovat?	45
8.3 Operátorské pracoviště	46
8.3.1 Tiskové služby	47
8.4 Služba HELPS	47
8.5 Systém Request Tracker — RT	47
8.6 Často řešené problémy	48
8.7 Další zdroje informací	49
9 Počítače a studium — IS/STAG	51
9.1 Informační systém studijní agendy ZČU	51
9.1.1 Harmonogram akademického roku	52
9.1.2 Uživatelské rozhraní IS/STAG	52
9.1.3 Zápis na zkoušku v IS/STAG	53
9.1.4 Další důležité informace	54
9.1.5 Sborník CIV 2003/1	55
10 Plánky	57

KAPITOLA 1

CO DOSTÁVÁTE DO RUKY

VÁŽENÝ STUDENTE,

vydání Bulletinu CIV, které držíte v rukou, je určeno především pro studenty prvních ročníků. Jako takoví pravděpodobně vůbec netušíte, co je to CIV, jak získáte přístup k počítačům, co je to JIS karta a k čemu vlastně je a nerozumíte spoustě dalších pojmu a informací, které vás zaplavují. Tato útlá příručka vám má pomoci v orientaci a má být vaším pomocníkem v proniknutí do zaběhnutých postupů a zvyklostí. Dozvíte se v ní význam používaných zkratek a pojmu a o službách, které jsou vám k dispozici.

Není nutné ji číst celou, používejte ji spíše jako pomůcku k vyřešení stávajícího problému. V kapitole 2 najdete grafické znázornění návaznosti jednotlivých postupů, které můžete provést, abyste se stali plnohodnotnými studenty univerzity. Snad vám k tomu pomůže i tato publikace.

1.1 CENTRUM INFORMATIZACE A VÝPOČETNÍ TECHNIKY

CIV— Centrum Informatizace a výpočetní techniky je útvar s celouniverzitní působností, který má na starost většinu záležitostí kolem výpočetní techniky a informačních technologií, jak už ostatně vyplývá z jeho názvu. Pokud budeme chtít být přesní, budeme citovat z organizačního rádu:

Posláním CIV je rozvoj technické základny ZČU v oblastech IT a IS a s tím spojené poskytování informačních služeb pro potřeby pracovišť ZČU, zejména v oblastech pedagogické, vědeckovýzkumné, studijní, řídicí a správní činnosti.

Zanechme přesných definic a pokusme se lidsky vysvětlit, k čemu vám může CIV být dobrý. Některým definicím se ale

nevyhneme. CIV se dělí na další tři oddělení:

- **LPS** — Laboratoř počítačových systémů,
- **SIS** — Středisko informačního systému,
- **SPS** — Středisko provozu a služeb.

To je jen hlavní dělení, existuje ještě další podrobnější, ale to vás už zřejmě nezajímá a také nemusí. Pokusím se pro vás popsat pouze ta oddělení, se kterými přijdete do styku a která budete potřebovat během studia. Podrobnější informace naleznete v dalších článcích, následující výčet je pouze stručným přehledem.

PRO — Provozní oddělení

Oddělení provozu je styčný bod mezi studenty a CIV. Provoz mimo jiné zajišťuje tzv. HelpDesk, který najdete v budově Informačního centra v UI 205a. Minimálně jednou se zde určitě objevíte (pokud budete chtít získat konto). Zde vám pomohou řešit problémy, poradí, zprostředkují kontakt na pracovníky CIV apod. Pro vás nejdůležitější a nejviditelnější kontakt. Podrobněji v kapitole 8 na straně 45.

JIS — Jednotný identifikační systém

Oddělení, které má na starost vše kolem identifikačních karet. Navštívíte je opět minimálně jednou (UI 124). Další podrobnosti si přečtěte v kapitole 4.

LPS — Laboratoř počítačových systémů

LPS se stará a bdí nad celou univerzitní sítí WEBnet (název vznikl z anglického názvu univerzity *University of West Bohemia*). LPS vám zajišťuje chod sítě, software na učebnách a na centrálních serverech, elektronickou poštu a další a další služby. Pokud nechcete přijít do konfliktu s lidmi z LPS, podrobně si přečtěte *Pravidla používání sítě WEBnet*. A pokud nenaleznete chvilku na jejich přečtení, mějte stále na paměti, že pracujete v akademické síti, kterou byste měli používat pouze pro účely vzdělávání a výzkumu.

PIS — Projekce informačních systémů

O těchto lidech byste měli vědět, že jsou to oni, kteří vytvořili a dále vytváří aplikace zajišťující studijní agendu. Kreditní systém by byl těžko realizovatelný bez počítačové podpory a vy brzy přijdete do styku z řadou aplikací, jako předzápis, evaluační systém apod.

Výpočetní technika a informační technologie jsou oblasti, které vás budou provázet na každém kroku vašeho studia. Vybavení univerzity a technická úroveň výpočetní techniky na univerzitě je ve většině případů nadstandardní a na výši. Pracovníci CIV udělají vše pro to, abyste byli spokojeni a mohli používat služby univerzitní sítě tak, aby vám pomáhaly a zbytečně nezatežovaly.

Váš CIV

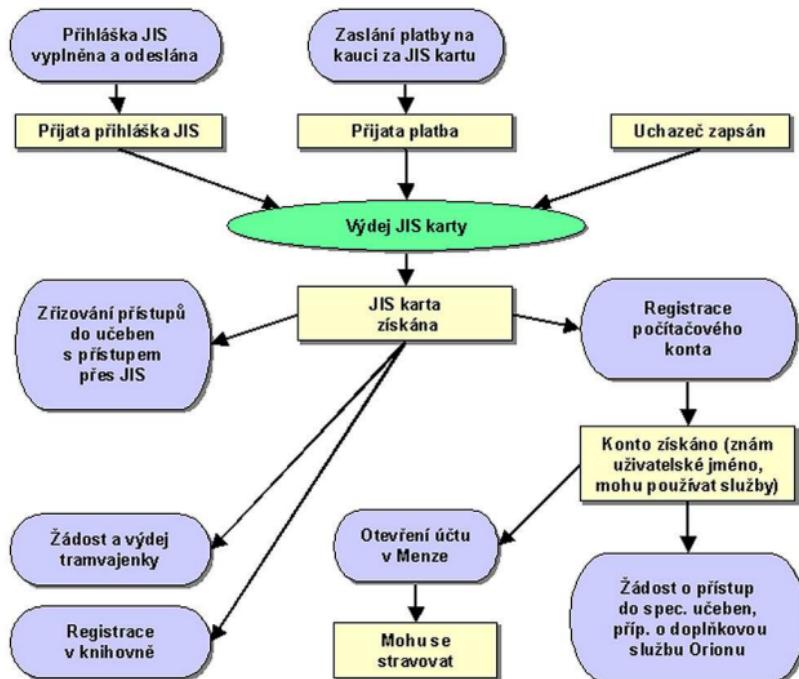

www.civ.zcu.cz

KAPITOLA 2

JAK POSTUPOVAT

Na přiloženém schématu si prostudujte, jaké kroky a v jakém pořadí je třeba podniknout, abyste splnili náležitosti související s nástupem do studia. Činnosti v kompetenci CIV podrobně popisují následující kapitoly.

Obrázek 2.1: Postup studenta prvního ročníku

KAPITOLA 3

DŮLEŽITÉ ÚDAJE

Ano, u studentů vysoké školy je to s podivem, ale běžně se stává, že student na HelpDesku CIV požaduje úpravu svého konta, ale přitom není schopen uvést, jaké označení si pro něj při registraci zvolil.

Doporučujeme vám proto, abyste si na tomto místě zaznamenali své jméno¹ a vámi zvolené uživatelské jméno. Možná se vám to bude později hodit. Heslo si nikam nezapisujte, to si musíte pamatovat!

Jmenuji se:

Zvolil jsem si login:

¹abyste si poznali své První krůčky

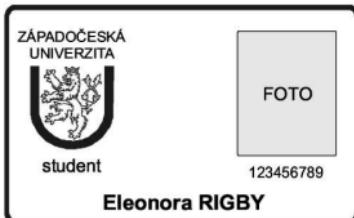
KAPITOLA 4

JEDNOTNÝ IDENTIFIKAČNÍ SYSTÉM

VÁŽENÝ STUDENTE,

v souladu se zákonem o vysokých školách bude jedním z vašich dokladů průkaz studenta vysoké školy. Západoceská univerzita v Plzni přijala jako průkaz studenta bezkontaktní identifikační kartu (JIS karta), která je potištěna personifikacními údaji uživatele (jméno, fotografie, číslo karty) a „uvnitř“ této karty, v jejím čípu, jsou zapsána některá data. Na rubovou stranu karty se každý rok vylepuje tzv. validační známka.

Průkaz studenta ZČU (JIS karta)

strana s potiskem

rubová strana

Tento průkaz, který vám bude propůjčen na dobu vašeho studia, vám bude sloužit k čerpání některých služeb (stravování v menzách, služby knihoven nebo kopirovací služby) a v některých případech vám umožní přístup do vybraných místností a objektů (univerzitní kolej, počítačové studovny nebo některé laboratoře).

V rámci naší univerzity průkaz slouží také k osobnímu prokazování (pokladní, strážní služba, vrátní a pracovníci studijních oddělení). Mimo rámec univerzity například ke získání slevy jízdného u Dopravních podniků města Plzně.

4.1 PODMÍNKY PRO VYDÁNÍ PRŮKAZU STUDENTA

Co je nutné učinit k získání průkazu, je uvedeno na „Přihlášce uživatele identifikační karty“ (listek formátu A5). Průkaz vám bude vydán, jsou-li splněny všechny tři následující podmínky:

1. *Správně a úplně vyplněná přihláška.* Zde je nutno vyplnit přední stranu přihlášky, „jemně“ a čistě nalepit standardní průkazovou fotografii (bude vám vrácena). Velmi důležité je správně a úplně uvést celé svoje rodné číslo. Vyplněnou přihlášku zašlete na adresu:

Západočeská univerzita, CIV-JIS
Univerzitní ul. 20
306 14 Plzeň

Přihlášku můžete také vložit do některé ze schránek označených JIS. Schránky jsou umístěny v rámci ZČU:

- v menzách u pokladen
 - vrátnice FEL — Sady Pětatřicátníků 14
 - vrátnice FPE — Klatovská 19
 - u kanceláře JIS č. UI 124 — budova Informačního centra v areálu Bory, Univerzitní 20
2. *Uhrazená kauce 400,- Kč.* Úhradu provedte bankovním převodem na č. účtu 143929001/2400, nebo v hotovosti u přepážek eBanky (v Plzni, Šafaříkovy sady 5). Nedoporučujeme úhradu složenkou. Pozor, při platbě nespletěte číslo účtu s jinými platbami ZČU. Jako variabilní symbol uvedte celé svoje rodné číslo, jen z tohoto čísla vynechejte znak „/“. Vynecháte-li ale i číslo za lomítkem (častý jev), průkaz vám nebude vyhotoven, neboť takového plátce nemůžeme identifikovat!
- Kace vám bude vydána zpět po vašem ukončení studia a po vrácení karty. Kace propadá ve prospěch ZČU v případě, že:

- na studium z vašeho rozhodnutí nenastoupíte,
- kartu ztratíte,

- kartu poškodíte,
- karta vám bude odcizena.

3. *Zápis v databázi studentů ZČU.* Za tento bod odpovídá vaše studijní oddělení, které zpracovává vaše data o přijetí.

Pokud nejsou splněny všechny shora uvedené body, průkaz studenta není vystaven.

4.2 KDE A KDY PRŮKAZ OBDRŽÍTE

Pro studenty prvních ročníků ZČU jsou pořádány hromadné výdeje průkazů. V akademickém roce 2003/2004 se průkazy vydávají ve dnech 18. 9. a 19. 9. 2003 a pak ve dnech 22. 9. až 26. 9. 2003, vždy v době od 9.00 do 15.00 hodin. Výdejním místem je určena místnost pro studenty č. **UI 213** v budově Informačního centra v areálu ZČU na Borech, Univerzitní ulice č. 22. Místnost se nachází v druhém nadzemním podlaží (prvé dveře vpravo po průchodu spojovacím tunelem z hlavní budovy FAV a FST, naproti veřejným počítačovým učebnám). Příchod je také možný z Kaplířovy ulice vchodem do univerzitní knihovny a schodištěm.

Pokud z vážných důvodů nemůžete akceptovat termíny hromadného výdeje, je možné si průkaz vyzvednout i později o patro níže, v provozní kanceláři administrátora JIS, místnost č. **UI 124**. Žde jsou standardní úřední hodiny po celý rok denně (v pracovní dny) od 9.00–11.00 a od 13.00–15.00 hodin.

4.3 VYDÁNÍ PRŮKAZU

K vydání průkazu se dostavte osobně, s platným průkazem totožnosti, (tj. občanský průkaz nebo cestovní pas). Pokud z vážných důvodů delegujete k vyzvednutí svého zástupce, je nutné zmocněnce vybavit ověřenou plnou mocí (i v případě rodičů), protože při vydání průkazu podepisuje uživatel smlouvu se ZČU o zapůjčení průkazu. Při vydání tedy obdržíte průkaz studenta (JIS kartu), návod k obsluze a údržbě karty, validační známku a obálku s informacemi o univerzitní počítačové síti

a zřízení počítačového konta. Zároveň vám bude vrácena přihláška uživatele.

4.4 ZTRÁTY, ODCIZENÍ, POŠKOZENÍ A ZMĚNY

Tyto případy hlaste ve svém zájmu ihned administrátorovi JIS, do kanceláře **UI 124**, telefon 377 638 899, přímá linka z jakékoli budovy ZČU je 8899, e-mail: jis@service.zcu.cz. Administrátor zajistí zablokování ztraceného průkazu v systému JIS a podá vám další informace. V případě ztráty, odcizení nebo poškození karty kauce propadá a uživatel opět uhradí kauci novou. Za vyžádanou změnu údajů na průkazu (příjmení, titul apod.) uživatel zaplatí jednorázový poplatek ve výši 60,- Kč.

4.5 VRÁCENÍ PRŮKAZU

Po skončení studia vracíte tuto kartu do kanceláře **UI 124**. Před vrácením je nejprve nutné vyřídit všechny závazky vůči univerzitě (uzavřít konto v menze, vrátit knihy, výpůjčky...). Za tímto účelem vám studijní oddělení vydá formulář „Potvrzení o vypořádání závazků“. Bez tohoto potvrzení o vypořádání a bez potvrzení o ukončení studia nelze průkaz vrátit.

4.6 ZAŘIZOVÁNÍ PŘÍSTUPŮ

Pokud uživatel požaduje přístup do některého objektu chráněného snímačem, žádá o tento přístup správce příslušného objektu. Tato činnost je převážně automatizována podle studijních předmětů a není v kompetenci administrátora JIS, ale příslušné katedry či správce objektu. Pokud nevíte, kdo daný objekt spravuje, jak získat konto na kopirování a podobně, požádejte administrátora JIS o informace.

4.7 PRŮKAZ STUDENTA (KARTA JIS)

Průkaz studenta je majetkem ZČU a uživateli je zapůjčen na dobu studia. Bezkontaktní čip zabudovaný v průkazu využívá moderní bezpečnostní prvky a je tedy dobře zajištěn proti zneužití. Ke zneužití průkazu ale může dojít tak, že uživatel buděto kartu vědomě půjčí jiné osobě, že kartu ztratí, nebo že mu je karta odcizena. Pro tento moment je důležité připomenout, že průkaz studenta je nepřenosný. Události spojené s užíváním karty jsou průběžně evidovány systémem JIS. Vašim zájmem je ochránit si tento průkaz před zneužitím či ztrátou. (Za rok 2002/2003 bylo evidováno asi 120 případů ztrát a odcizení.)

4.8 VALIDAČNÍ ZNÁMKA

Platnost průkazu je pro každý akademický rok osvědčována „validační známkou“ s hologramem, která se nalepuje na rubovou stranu karty. Bez této známky na aktuální období je tento neplatný. Známku obdržíte současně s kartou (pouze první ročníky). Známku pro další studijní období vám vždy vydá vaše studijní oddělení, jste-li rádně zapsán na další studijní období. Známku si uživatel nalepuje sám. Známka je samolepící. Nalepte ji těsně podél kratší strany karty na její rubovou stranu (viz úvodní obrázek). Známka je nepřenosná. Není-li karta opatřená platnou známkou, neposkytnou vám např. Plzeňské dopravní podniky slevu jízdného nebo může být karta v systému JIS zablokována.

4.9 SYSTÉM JIS

Systém, který komunikuje s vaším průkazem prostřednictvím různých typů snímačů, zajišťuje globální správu jednotlivých aplikací a nazývá se Jednotný identifikační systém (JIS). Systém je v činnosti několik let, neustále se rozšiřuje a postupně navazuje na různé aplikace, které automatizují některé další služby. Systém také slouží ke zvýšení bezpečnosti a ochrany majetku.

Vážení studenti, protože zapůjčené průkazy (karty JIS) budou po jejich vrácení opět recyklovány a dále zapůjčovány vašim následníkům, prosíme vás o vhodné zacházení s kartou během jejího užívání v souladu s návodem k obsluze a údržbě, který obdržíte. Věříme, že vám průkaz během vašeho studia dobré poslouží.

Některé další informace a prováděcí pokyny ohledně průkazů studentů ZČU a systému JIS jsou uvedeny ve směrnici rektora č. 5R/2003.

Kontakt na administrátora JIS:

CIV-JIS
Univerzitní 20
306 14 Plzeň

kancelář č. UI 124
tel: 377 638 899
e-mail: jis@service.zcu.cz

Úřední hodiny: 9.00–11.00, 13.00–15.00 hod.
(v prac. dny)

JAK ZÍSKAT KONTO NA SÍTI WEBNET

- Právo na zřízení konta v síti WEBnet mají *všichni* studenti ZČU všech ročníků.
- Pouze studenti s řádně zaregistrovaným kontem mohou využívat služeb sítě WEBnet. Mimo přístupu k Internetu, SW zdrojům, výpočetním prostředkům a serverům získá každý student e-mailovou schránku o velikosti 20MB a uživatelský diskový prostor o velikosti 30MB.
- Vlastní procedura vytvoření konta probíhá následovně:
 1. Běžným způsobem si vyzvedněte vaši *identifikační kartu JIS* na určeném místě. Na smlouvě bude m.j. uvedeno vaše osobní identifikační číslo (označované „Orion-ID“ nebo „ZCU-ID“) a současně dostanete další informace. Všechny přiložené materiály si *důkladně* prostudujte *před* započetím vlastní registrace!
Vaše identifikační číslo je *tajné* a budete jej potřebovat pouze při registraci konta. V případě jeho vyzrazení se vystavujete nebezpečí, že vaše konto bude využívat jiný student!
 2. Vyhledejte kteroukoli veřejnou učebnu označenou *Registrace kont*,¹ podrobně si prostudujte zde dostupné materiály a vyberte si libovolný neobsazený počítač.
Pokud není uvedeno jinak, je možné provádět registraci konta *kdykoliv, kromě doby od 21.00 do 06.00 hodin*.
Učebny s označením *Registrace kont* jsou rezervovány *výhradně* pro registraci kont a máte právo požadovat na komkoli uvolnění pracovního místa, pokud zde neprovádí registraci vlastního konta.

¹UI201, UI202, HJ301, HJ302, HJ305, HJ310, PC419

3. Pokud je již počítač nabootován do prostředí OPEN ORION LINUX a je zobrazena výzva

Vítejte na XXXXXXXX-lps

Uživatel:

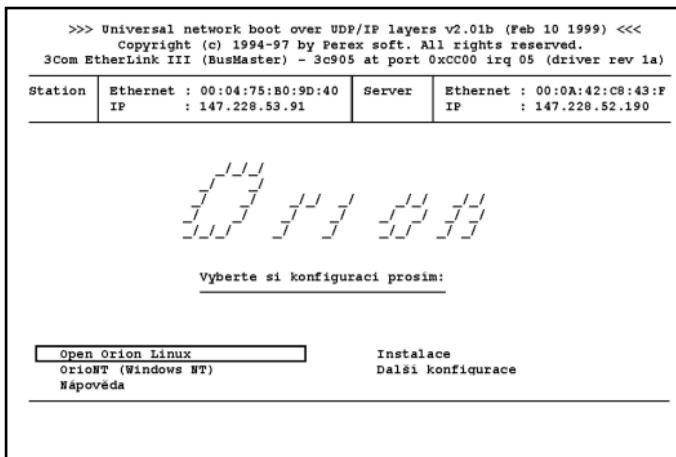
(viz. obrázek 5.1) můžete přeskočit následující bod a pokračovat přihlášením do registračního programu.

Obrázek 5.1: Přihlašovací okno pro registraci

4. Pokud není počítač připraven stiskněte tlačítko Reset a po nabootování stroje zvolte z nabídkového menu Open Orion Linux (obrázek 5.2). Přesun v menu se provádí kurzorovými klávesami a potvrzení výběru klávesou Enter.² Vyčkejte dokud počítač nenastartuje a zobrazí přihlašovací okno. (obrázek 5.1)
5. Napište do kolonky *Uživatel:* **registrace**, čímž se přihlásíte jako uživatel registrace. Druhou kolonku *Password:* nevyplňujte, pouze

²V případě nejasností konzultujte přesný postup s operátory registračního místa.

Obrázek 5.2: Startovací nabídka počítačů v učebnách CIV

stiskněte klávesu **Enter**. Spustí se registrační program, kde je nutné ještě jednou potvrdit výzvu **Password:** stisknutím **Enter**. (obrázek 5.3)

- Nyní jste v registračním programu. *Pozorně* čtěte informace v horní části obrazovky a řídte se jimi:

1. Vyplňte své jméno, příjmení a Orion-ID³ (najdete jej na smlouvě JIS). Pokud vás počítač nalezl v databázi je vše v pořádku a můžete pokračovat volbou uživatelského jména a hesla. Při zadávání jména, příjmení a dalších údajů do registračního programu **nepoužívejte písmena s háčky a čárkami**, ale pište „cesky“.

Objeví-li se chyba *Nebyl* jste nalezen v databázi. zkонтrolujte ještě jednou zadané údaje,

³v registračním programu označované ZCU ID

```

Trying 147.228.206.16...
Connected to nic.zcu.cz (147.228.206.16),
Escape character is '^]'.
[ Kerberos V5 refuses authentication because user 'paja@ZCU.CZ' is not authorized to login as 'register' ]
[ Kerberos V5 refuses authentication because user 'paja@ZCU.CZ' is not authorized to login as 'register' ]
[ Trying KERBEROS4 ... ]
mk_req Failed: You have no tickets cached
[ Trying KERBEROS4 ... ]
mk_req Failed: You have no tickets cached

*** Connection not encrypted! Communication may be eavesdropped. ***
User not authenticated. Using plaintext username and password
Password:■

```

Obrázek 5.3: Tuto obrazovku pouze potvrďte klávesou Enter

zejména správnost Orion-ID. Pokuste se registrovat ještě jednou a pokud opět neuspějete, kontaktujte operátorskou službu.

- Zvolte uvážlivě⁴ své uživatelské jméno. Vámi zvolené uživatelské jméno (login) vás bude reprezentovat v celém počítačovém světě po dobu vašeho působení na ZČU. Doporučujeme použít uživatelské jméno, které vám systém sám nabídne (tj. první písmeno křestního jména a dalších max. 7 znaků z příjmení). Je-li takové jméno již obsazeno, můžete připojit číslice. Maximální délka jména je 8 znaků.

Zvolený login je součástí vaší e-mailové adresy na ZČU (více viz 7.2.2).

- Zvolte uživatelské heslo (password), bude sloužit k prokázání vaší totožnosti v rámci sítě WEBnet (nejen k práci v počítačových učebnách, ale např.

⁴Uživatelské jméno nelze změnit. Mnozí studenti později po letech litují, jakou rádoby vtipnou hloupost si při registraci zvolili.

k možnosti objednávání stravy v menze přes Internet nebo k aplikaci umožňující rezervaci místa v počítačových učebnách).

Toto heslo jste *povinni* zachovat v naprosté tajnosti. V opačném případě porušíte jedno ze základních pravidel pro práci na síti WEBnet, čímž se vystavujete nebezpečí zablokování vašeho konta na dobu určitou.

Při volbě hesla použijte **alespoň 6 znaků** ze dvou různých souborů znaků (malá písmena, velká písmena, číslice, interpunkční znaménka, ostatní) a nevolte si heslo snadno odhalitelné (jméno přítele, přítelkyně, psa, ...), nebot' tím riskujete, že ostatní uživatelé sítě budou zneužívat vaše konto (pracovat s vaším kontem a poštou, objednávat vám jídlo v menze a měnit váš rezervaci počítačů v učebnách). Na druhou stranu není vhodné volit heslo ani obtížně zapamatovatelné.

4. Na otázku registračního programu: Chcete zaregistrovat vaše konto také pro unixový svět? odpovězte **ano**.
 5. Úspěšně provedenou registraci stvrzujete znalost a následné dodržování zásad specifikovaných v dokumentu „Pravidla používání sítě WEBnet“, která je součástí dokumentace, již jste obdrželi.
- Pokud budete mít v průběhu své registrace jakékoli problémy, obrat'te se s dotazem na operátory registračního místa, či jimi určené zástupce (služba HELPS). V žádání případě *neodcházejte* od počítače s již započatou registrací!! Tím se vystavujete nebezpečí, že jiný student využije vaše registrační údaje!
 - Pokud nejste schopni registraci konta z nějakého důvodu dokončit, ukončete registrační program kombinací kláves Ctrl-C, nebo v krajním případě tlačítkem Reset.
 - **Pokud registrace proběhla úspěšně, bude vaše konto automaticky vytvořeno v průběhu 36 hodin.**

- Zřízením konta získáte implicitní přístup na následující servery:

studenti 1. etapy:

unixový server satyr.zcu.cz (ORION), veřejné PC laboratoře s OS Linux (ORION) nebo Windows NT (ORION)

studenti 2. etapy:

unixové servery eryx.zcu.cz (ORION), scylla.zcu.cz (ORION), veřejné PC laboratoře s OS Linux (ORION) nebo Windows NT (ORION)

- Vaším jménem/heslem se budete mimo jiné prokazovat také na stránkách pro internetové objednávání jídel v menze⁵ nebo při rezervaci místa v počítačových učebnách⁶.

Podrobnější informace o přístupu k jednotlivým servrům budou prezentovány na seminářích CIV-LPS, v informačních bulletinech a na WWW stránkách univerzity, resp.:

<http://support.zcu.cz>
<http://home.zcu.cz>

Seznam dalších užitečných webů univerzity je k dispozici na adrese:

<http://seznam.zcu.cz>

- V případě problémů s vaším kontem se obrátěte na adresu operator@service.zcu.cz, nebo na HelpDesk CIV. Před kontaktováním HelpDesku si nejprve prostudujte nejčastější problémy s kontem a způsob jejich odstranění v kapitole 8.

CIV-LPS
areál Bory, UI 205a
Husova ulice 11, HJ 306
tel.: 377 638 888

⁵<http://menza.zcu.cz>

⁶<http://rezervace.zcu.cz>

KAPITOLA 6

Počítačová síť WEBNET

Ve svých počátcích byla počítačová síť WEBnet Západočeské univerzity chápána jako akademický *experiment*. V několika posledních letech se však stala nezbytnou součástí života univerzity. Sítové zdroje nyní používají nejenom studenti pro svoji výuku, ale na univerzitních serverech jsou studijní, ekonomické a hospodářské agendy. Přes síť už je nyní například i možné objednat si oběd v menze nebo knihu v univerzitní knihovně. Dostatečná kapacita spojů pak také umožňuje videokonferenční přenosy nebo datově závislé vědecké pokusy.

6.1 WEBNET — SÍŤOVÁ TOPOLOGIE A POUŽITÉ TECHNOLOGIE

Již během akademického roku 2001/2002 byla část nejvíce zatížených páteřních spojů sítě WEBnet převedena na technologii gigabitového Ethernetu. V průběhu léta 2002 pak byla celá síťová infrastruktura navíc zdokonalena tak, že od podzimu 2002 je možné přes její páteřní linky přenášet i telefonní hovory mezi jednotlivými univerzitními lokalitami v Plzni, což klade obrovské požadavky hlavně na spolehlivost (redundanci), ale také na propustnost (kvalita služeb).

Optická gigabitová páteř univerzitní sítě WEBnet má kruhovou topologii s uzly propojenými v následujícím pořadí Bory — Tylova — Sady Pětaticátníků — Jungmannova — Klatovská — Bory. Další optické páteřní trasy vedou do Husovy ul., na Lochotín, do Veleslavínovy a na Americkou třídu a rádiový spoj do Kollárovy ul. V areálu na Borech je naopak topologie stromová s výkonnými gigabitovými směrovači v každé budově.

Středem celé sítě WEBnet je nyní směrovač Cisco Catalyst 6509 v IC na Borech, který rovněž zajišťuje konektivitu dále do Internetu.

Obrázek 6.1: Topologie sítě WEBnet

6.1.1 PŘIPOJENÍ DO INTERNETU

Univerzitní síť WEBnet je připojena do Internetu prostřednictvím české národní akademické výzkumné páteřní sítě pojmenované CESNET2 v jejím bodě přítomnosti (PoP) umístěném v budově informačního centra ZČU Plzeň-Bory. Přístupová rychlosť připojení WEBnetu do PoP CESNET2 v Plzni je 1 Gb/s. PoP CESNET2 v Plzni tvoří páteřní uzel tranzitního typu, který je připojen rychlostí 2,5 Gb/s Prahy a Českých Buděovic, 1 Gb/s do Ustí nad Labem a 100 Mb/s do Chebu.

6.1.2 NABÍZENÉ SLUŽBY

- Přístup do Internetu — všechny PC na ZČU (vyjma koléjí) mají neomezený přístup¹ do Internetu (tzn. provoz není filtrován firewallem). Každé PC v síti WEBnet musí mít zaregistrovanou IP adresu a musí mít přiřazeno DNS jméno. Informace o registraci PC najdete na URL <http://support.zcu.cz>.
- Připojení notebooků — notebooky zaměstnanců je možné na požádání zařadit do služby DHCP a přidělovat jim IP adresy dynamicky podle místa jejich aktuálního připojení. Notebooky studentů je zatím dovoleno připojovat do sítě WEBnet pouze v místnosti UI213. Podrobněji viz URL <http://support.zcu.cz>.
- Vzdálený přístup — pro studenty 2. etapy a pro zaměstnance je umožněn vzdálený přístup do univerzitní sítě pomocí modemu (telefonní čísla je 377 632 992-5).

6.2 CESNET2— NÁRODNÍ VÝZKUMNÁ PÁTEŘNÍ SÍŤ

CESNET2² je národní vysokorychlostní počítačová síť určená pro vědu, výzkum, vývoj a vzdělávání. V současné době propojuje většinu univerzitních měst v ČR. Největší z nich (Praha, Brno, Ostrava, Plzeň, České Budějovice a Hradec Králové) spojují optické páteřní trasy s propustností až **2,5 Gb/s**. Kromě

¹Neomezený přístup nemusí být v budoucnu garantován.

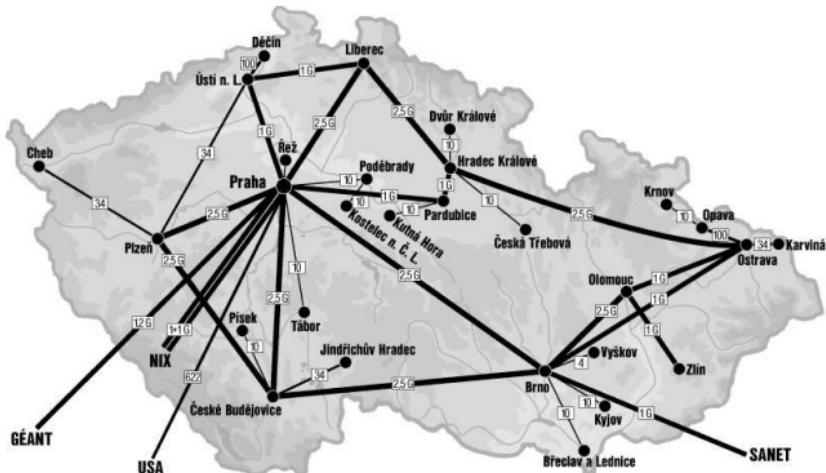
²<http://www.cesnet.cz>.

vysokých škol jsou k síti CESNET2 připojeny i některé střední školy, nemocnice či knihovny.

CESNET2 má dvě nezávislá zahraniční připojení — jedno do evropské sítě GEANT pro převážně akademický provoz (kapacita 1,2 Gb/s), druhé je přímo do USA (kapacita 622 Mb/s, poskytovatelem je Telia). Do českého Internetu je CESNET2 připojen přes NIX.CZ (kapacita 1+1 Gb/s).

6.2.1 TOPOLOGIE

Aktuální topologii akademické páteřní sítě CESNET2 ukazuje obrázek dostupný na adrese <http://www.cesnet.cz/provoz>. Na jiné stránce pak lze průběžně sledovat aktuální hodnoty skutečného zatížení jednotlivých páteřních tras sítě CESNET2 (<http://www.cesnet.cz/provoz/zatizeni>).

Obrázek 6.2: Topologie sítě CESNET2 (srpen 2003)

6.2.2 VÝZKUMNÉ PROJEKTY

CESNET2 však není pouze poskytovatelem připojení k Internetu. Pod jeho hlavičkou každoročně běží několik výzkumných projektů. Řešiteli jsou nejen zaměstnanci CESNETu a členských organizací, ale také někteří studenti.

Mezi hlavní výzkumné záměry patří například následující projekty:

- Implementace IPv6 v síti CESNET2 — nasazení a otestování nové verze přenosového protokolu Internetu (*na ZČU bude pro zájemce IPv6 dostupné od začátku ZS 2003*).
- Hlasové služby v síti CESNET2 — ověření nových technologií v oblasti přenosu hlasu přes datové sítě (VoIP).
- *META Centrum a gridy* — využití superpočítačů a PC clusterů pro složité vědecké výpočty.

6.3 KOLEJNÍ SÍTĚ

Přestože následující text je psán zvláště pro studenty prvních ročníků, lze jej vřele doporučit také ostatním studenům. Najdou zde řadu důležitých informací a také několik novinek.

6.3.1 STAV KOLEJNÍCH SÍTÍ

Na kolejích existují 3 typy sítí v závislosti na tom, kdo je jejím vlastníkem:

- síť ve správě SKM (koleje L1, L2, A1-3, A-zam., M16 a M20),
- studentské sítě (koleje M14 a B36),
- síť na kolejích ostatních poskytovatelů ubytování (Klatovská, Jíkalka, Žižkova a Tylova).

Tyto 3 typy sítí se liší podmínkami a kvalitou *lokálních sítí* (druh připojení, možnosti připojení, poplatky, . . .).

6.3.2 PŘIPOJENÍ KOLEJÍ K SÍTI WEBNET

Všechna připojení kolejních sítí k síti ZČU (potažmo k internetu) jsou **plně** ve správě CIV. Připojení k síti WEBnet je určeno studentům pro studijní účely, z tohoto i dalších³ důvodů jsou uplatněna restriktivní pravidla.

služby povolené do sítě WEBnet:

- WWW (http, https, 8080, 3128) – bez omezení
- SSH (šifrovaná obdoba telnetu) – pouze na servery `satyrl`, `satyr2`, `eryx1`, `eryx2` a `scylla`⁴
- FTP – pouze na `ftp.zcu.cz`
- pošta (POP3 sec., IMAP sec. SMTP) – pouze na servery `pop.zcu.cz`, `imap.zcu.cz` a `smtp.zcu.cz`
- Jabber (5222) – pouze na `dione.zcu.cz`
- licence⁵ (7788) – pouze na `ody.zcu.cz`
- čas (ntp) – pouze na `clock1.zcu.cz` a `clock2.zcu.cz`
- kerberos5 (88) – pouze na `nic.zcu.cz`

služby povolené do ostatních sítí:

- WWW (http, https, 8080, 3128) – bez omezení
- FTP – bez omezení, v případě zahlcení pojítek se omezí propustnost
- pošta (POP3, IMAP, sec. POP3 a IMAP) – bez omezení

Na propojení mezi kolejními sítěmi nejsou uplaňovány žádné restrikce.

³Zvláště ztížení možnosti „škodit“ v cizích sítích a mimo jiné ve snaze ochránit kolejní sítě před útoky vedenými „z venčí“.

⁴Servery `satyr` jsou určeny pro první etapu studia, servery `eryx` a `scylla` pro etapu druhou.

⁵Určeno pouze pro speciální software vyžadující licence, určeno pouze za účelem vypracování studentských prací.

6.3.3 CHCI SE PŘIPOJIT

Jak již bylo výše naznačeno, připojení k místní síti závisí na typu kolej na které jste ubytováni. Zeptejte se ve svém okolí (třeba na vedlejším pokoji) co musíte udělat, aby jste se mohli připojit ke kolejní síti. Počítejte s tím, že připojení ke kolejní síti je nějakým způsobem zpoplatněno, výši ceny můžete zjistit na nástěnce dané kolej v ceniku poskytovaných služeb. Tato cena je platbou za využívání infrastruktury *místní kolejní sítě*, nejedná se o platbu za připojení k internetu (i když je tak v některých cenících psáno), který je zdarma.

Na většině kolejí budete potřebovat k připojení znalost hardwarové adresy vaší síťové karty⁶, jméno vašeho stroje (jméno podle kterého jej budou moci ostatní uživatelé sítě nalézt) a číslo zásuvky, do které se chcete připojit. S těmito informacemi se dostavíte za místním správcem, který tyto údaje zkонтroluje a přidělí vám IP adresu a další náležitosti.

6.3.4 SPRÁVCI KOLEJNÍCH SÍTÍ

Pro každou kolejní síť deleguje CIV jednoho studenta, který je hlavním správcem dané sítě. Tento správce je určen, aby se staral o správný chod sítě a tlumočil CIVu případné požadavky a problémy se sítí o kterou se stará. Hlavní správce má další studenty, kteří se na správě sítě podílejí. Tito lidé to dělají ve svém volném čase, važte si toho.

V následující tabulce naleznete seznam hlavních správců kolejních sítí pro školní rok 2003/2004. Koleje Žižkova a Tylova budou zřejmě v průběhu akademického roku rozděleny na dvě samostatné sítě (zk.zcu.cz a tk.zcu.cz).

⁶Jedná se o 12místné hexadecimální číslo, které lze zjistit programem dodávaným se síťovou kartou nebo příkazem operačního systému. Pro MS Windows lze použít program winipcfg nebo ipconfig, pro OS Linux je k dispozici program ifconfig.

kolej	správce
A1, A2, A3 bk.zcu.cz	Hynek Rehoř rehor@students.zcu.cz
M14, M16, M20, B36 mk.zcu.cz	Tomáš Klas tklas@students.zcu.cz
L1, L2 lk.zcu.cz	Vlastimil Tančouz tancouz@students.zcu.cz
Klatovská (Litice) kk.zcu.cz	Jan Přech jpprech@students.zcu.cz
Jíkalka jk.zcu.cz	Petr Starý pstary@students.zcu.cz
Zižkova, Tylova zk.zcu.cz	Tomáš Zeithaml tzeit@students.zcu.cz

6.3.5 KDYŽ MÁM PROBLÉM

Pokud máte problém, zkuste se zeptat „služebně“ staršího studenta nebo navštivte místní WEB server, na kterém najdete mnoho užitečných informací a často také diskusní fórum. Za správci s vaším problémem zajděte pouze v případě, že všechny vaše předchozí pokusy selhaly.

6.3.6 PODMÍNKY UŽÍVÁNÍ PŘÍPOJENÍ

Při připojení do kolejní sítě se automaticky stáváte součástí sítě WEBnet a tudíž je nutné dodržovat základní pravidla a podmínky pro užívání sítě WEBnet.⁷

V kolejích prvního typu (L1, L2, A1-3, M16 a M20) je zakázáno vytváření počítačové sítě mimo existující počítačovou infrastrukturu. Dále je na všech kolejích z důvodu bezpečnosti zakázáno vedení kabelů mimo plášť budovy.

⁷<http://home.zcu.cz/ori/sbornik/2000/kap-2.pdf>.

SLUŽBY VÝPOČETNÍHO PROSTŘEDÍ ZČU

Uživatel výpočetního prostředí ZČU (po získání uživatelského konta) má kromě vybavení laboratoří a jiných přímo přístupných zdrojů k dispozici i služby výpočetního prostředí, které jsou z jeho hlediska „kdesi v síti“. Uživateli jsou přístupné z mnoha koncových platform a zařízení (stanic). Tato kapitola poskytuje přehled základních služeb, které může student či zaměstnanec ZČU využívat, přičemž většina z nich je k dispozici automaticky každému ihned po zřízení uživatelského konta.

7.1 PROJEKT ORION

Jádrem výpočetního prostředí ZČU je projekt ORION — distribuované výpočetní prostředí poskytující hlavní služby udržované v rámci ZČU centrálně (CIV) a dostupné všem studentům a zaměstnancům. V níže uvedeném textu se budeme zabývat službami tohoto výpočetního prostředí. Na katedrách či fakultách se lze setkat s lokálními prostředími, která lze zpravidla provozovat tak, aby z nich byly základní služby ORIONu dostupné, není to však podmínkou — funkce a stav těchto prostředí je plně v kompetenci příslušné katedry či fakulty.

7.2 HLAVNÍ POSKYTOVANÉ SLUŽBY

7.2.1 JEDNOTNÁ AUTENTIZACE

Základní služba výpočetního prostředí garantující jednotný mechanismus prokázání identity uživatele. Identita je zjednodušeně řečeno právě to uživatelské konto, které musíte pro práci ve výpočetním prostředí získat (viz výše). Uživatelské

jméno vás jednoznačně identifikuje vůči všem službám i ostatním uživatelům. Heslo slouží jako důkaz příslušnosti k této vaší (elektronické) identitě.

K přístupu ke všem službám používá uživatel tutéž identitu, přičemž ve většině případů se prokázání identity vůči konkrétní službě děje pro něj zcela transparentně na základě toho, že prokázal svoji identitu při vstupu do výpočetního prostředí (zpravidla přihlášení na pracovní stanici).

Použitá technologie (Kerberos) dovoluje poskytování služby centrální autentizace (důvěryhodného prokázání elektronické identity) dalším službám a aplikacím, proto se uživatel setkává s touto základní službou (ač většinou nevědomě) na mnoha místech (menza, katedrální výpočetní prostředí, apod.). Neškodí na tomto místě zopakovat, že v rámci ZČU je tato identita jednou ze základních věcí (podobně jako výkaz studenta či karta JIS (průkaz studenta)) na kterou je třeba dbát a chránit ji jako své důležité soukromé vlastnictví.

7.2.2 ELEKTRONICKÁ POŠTA (E-MAIL)

Za hlavní skutečnou aplikaci (kterou uživatel přímo vědomě používá) lze bezesporu považovat elektronickou poštu. V rámci projektu ORION má každý uživatel svoji jednu centrálně uloženou poštovní schránku, kde má (může mít) kromě došlé pošty uschovány i složky (foldery) s již přečtenou poštou.

K této poštovní schránce lze přistupovat z prostředí ORION několika podporovanými poštovními klienty (Pine, Outlook Express, Netscape) i odkudkoli z Internetu přes WWW rozhraní na adresu

<http://webmail.zcu.cz>

nebo prostřednictvím libovolného klienta s podporou zabezpečeného protokolu IMAP nebo POP3.

Takto poskytovaná poštovní schránka má adresu, která se odvíjí od uživatelského jména v projektu ORION. Například pro studenta ZČU je adresa elektronické pošty vždy ve tvaru

login@students.zcu.cz

Mezi další služby poskytované systémem elektronické pošty ORIONu lze zařadit zejména možnost přesměrování pošty na jinou adresu a možnost automatického (on-line) třídění došlé pošty do složek na základě uživatelem definovaných pravidel. K dispozici je i adresář studentů a zaměstnanců ZČU poskytovaný klientům elektronické pošty protokolem LDAP.

Limit diskového prostoru pro poštu je v současné době stanoven na 50 MB u zaměstnance a 20 MB u studenta ZČU. Tento limit slouží jak pro uložení nově doručované pošty, tak pro již přečtenou poštu, pokud ji uživatel nesmaže. Pro správnou funkci doručování pošty je třeba dbát na to, aby uživatel měl stále dostatek volného prostoru pro novou poštu.

Vyučující i studijní referenty mohou zasílat studentům na jejich školní adresu různé důležité informace. Rozhodnete-li se přes všechny výhody schránky na ZČU využívat primárně e-mailovou schránku u jiného poskytovatele, doporučujeme vám přesměrovat si poštu ze schránky na ZČU na vámi preferovanou schránku.

Bližší informace o aktuálním využití uživatelského diskového prostoru pro elektronickou poštu a o přesměrování či třídění pošty, lze nalézt na adrese <http://mail.zcu.cz>. Zde je také k dispozici dokumentace popisující nastavení běžných klientů elektronické pošty pro využití této služby.

7.2.3 SDÍLENÝ DISKOVÝ PROSTOR

V rámci projektu ORION má každý uživatel přidělen svůj diskový prostor (domovský adresář) pro ukládání dat. Tento prostor je určen primárně pro úschovu důležitých dat uživatele, může však také sloužit k jejich sdílení mezi více uživateli (přístup k datům řídí každý vlastník dle svých potřeb).

Data v domovském adresáři uživatele jsou uložena v distribuovaném souborovém systému, přičemž přístup k nim je umožněn ze všech klientských prostředí velmi podobným způsobem. Navíc je možno k nim přistupovat odkudkoli a to jak nativně (použitou technologií je distribuovaný souborový systém AFS), tak pomocí protokolu FTP či přes WWW rozhraní

(viz dále). Data jsou centrálně zálohována, navíc poslední záloha (24 hodin) je přístupná uživateli automaticky bez nutnosti kontaktovat službu uživatelské podpory.

Limit diskového prostoru uživatele je v současné době pro studenty 30 MB. Tento prostor získá automaticky každý student ZČU. Dále je k dispozici institut tzv. projektů. Projekt je dodatečný diskový prostor, který slouží typicky pro konkrétní účel a může být sdílen několika uživateli. Lze jej získat na základě žádosti, přičemž v odůvodněných případech lze takto získat zálohovaný a globálně přístupný prostor o velikosti řádově stovek MB. Na výpočetních uzlech (serverech) jsou samozřejmě k dispozici prostory pro dočasně lokální uložení pracovních dat (`tmp` adresáře).

7.2.4 VYSTAVOVÁNÍ INFORMACÍ

Každý uživatel ORIONu získává automaticky možnost vytvářet své WWW prezentace na adresce

`http://home.zcu.cz/~login`

Stačí tuto prezentaci vytvořit na vyhrazeném místě svého domovského adresáře (t.j. podadresář `public`). Součástí prezentace mohou být aktivní procesy (PHP, Perl).

Další službou v této oblasti jsou tzv. *virtuální weby*. Jedná se v podstatě o službu známou jako webhosting. Na základě žádosti dostane uživatel přidělen zvláštní diskový prostor (tzv. *projekt*), který je publikován na web pod adresou `http://www.jméno.zcu.cz`

Kromě běžných prostředků (PHP) je zde k dispozici možnost ukládání dat do SQL databáze (technologie MySQL). Další službou jsou také automaticky vytvářené statistiky přístupu. Prostor s prezentací je samozřejmě přístupný v globálním souborovém systému stejně jako domovský adresář či projekt, lze jej tedy sdílet mezi několika uživateli s možností řízení přístupu, přistupovat k němu vzdáleně apod.

7.2.5 TISKOVÉ SLUŽBY

V rámci služeb výpočetního prostředí jsou poskytovány i tiskové služby přístupné ze všech koncových prostředí. Z hlediska běžného uživatele je zde důležitá služba kvalitního laserového tisku (včetně barevného) např. pro referáty či semestrální práce, kterou poskytuje HelpDesk (viz kapitola 8)¹.

Tisknout lze navolením příslušné tiskárny v daném operačním systému. Je-li to možné, tisková úloha se zařadí automaticky do tiskové fronty, v opačném případě proběhne tisk do souboru, který umístěte do podadresáře `public` ve svém domácím adresáři a kontaktujte operátory.

7.3 DALŠÍ SLUŽBY

ORION nabízí i další služby, jejichž popis přesahuje rámec tohoto dokumentu. Poznamenejme pouze to, že existuje řada služeb, jež nezíská automaticky každý student, ale které jsou přístupné pouze na základě (odůvodněného) zájmu ze strany studenta. Jedná se zejména o diskovou kapacitu (prostřednictvím výše popsaného institutu projektů) a o výpočetní kapacitu, kde je prostřednictvím Západočeského superpočítacového centra a projektu superpočítacových center ČR *META Centrum* možno získat přístup na nejvýkonnější výpočetní prostředky v naší zemi².

Protože celkový počet služeb poskytovaných CIV dosahuje několika stovek, bylo věnováno značné úsilí vytvoření jejich přehledného on-line seznamu, který je studentům a zaměstnancům ZČU dostupný na adrese

`http://sluzby.civ.zcu.cz`

¹Tato služba je za poplatek. Zdarma jsou k dispozici pouze méně kvalitní tisky (jehličkové rychlotiskárny), přičemž zde není povoleno tisknout dokumentaci či jiné rozsáhlé texty (navíc samozřejmě v souladu s pravidly pro práci v síti WEBnet musí jít o záležitosti související s výukou).

²`http://zsc.zcu.cz` a `http://meta.cesnet.cz`

Naleznete zde popis všech poskytovaných služeb, informace o jejich statutu a prioritě, způsobu (rozhraní) jejich využívání a další. Postupně zde bude shromážděna rovněž uživatelská dokumentace.

7.4 ODKUD MOHU SLUŽEB VYUŽÍVAT

Výše uvedené služby lze používat z různých prostředí a to v různém rozsahu. Proberme však tuto problematiku z hlediska prostředí, se kterým se uživatel setká bezprostředně.

- *Vzdálený terminálový přístup (unix)*

Všechny služby lze používat vzdáleně prostřednictvím uživatelských serverů projektu ORION. Tyto servery jsou unixového typu, terminálový přístup k nim je realizován protokoly ssh či telnet (pouze zabezpečená varianta), případně prostřednictvím X windows. Server pro studenty první etapy studia se jmenuje Satyr, stroje pro studenty druhé etapy Eryx a Scylla.

- *Vzdálený terminálový přístup (Windows)*

Pro příznivce Microsoft Windows jsou k dispozici terminálové servery Atlas, které používají technologii Citrix Metaframe. Termináloví klienti (ICA klient) jsou nainstalováni v některých veřejných učebnách (samostatná volba v bootmenu).

- *Celouniverzitní učebny ve správě CIV*

Tyto učebny poskytují každému studentu ZČU pracovní místa k individuální práci. Na každém pracovním místě je k dispozici nakonfigurované prostředí pro přístup ke službám ORIONu, běžným „službám Internetu“ a aplikacní software, a to jak základní (např. pro práce kanclérského typu), tak speciální (v souladu s výukovými potřebami fakult ZČU).

Existují i celouniverzitní učebny s řízeným přístupem (například učebna výkonných pracovních stanic určená primárně pro CAD systémy), naprostá většina učeben

je však přístupná každému studentovi ZČU ihned po získání konta.

Seznam učeben, jejich vybavení, režim a jejich provozní doba je na vnitřní straně zadních desek tohoto sborníku. Další informace naleznete v odstavci 7.5 na straně 40).

Převážná většina učeben je vybavena počítači PC, přičemž zde jsou k dispozici volitelně dvě pracovní prostředí, jedno založené na MS Windows NT (ORIONT) a druhé na OS Linux (ORION LINUX). Navíc existují i učebny s pracovními stanicemi unixového typu, konkrétně SUN (OS Solaris) a DEC (OS DUX/TRU64). Pro zlepšení pracovních podmínek v učebnách je možné využít také službu rezervace míst v učebnách³.

- *Katedrální a jiné učebny*

Na ZČU existuje řada katedrálních učeben, jejichž pracovní prostředí je jiné než v učebnách spravovaných CIV, ale poskytuje (v různé míře) možnost přístupu ke službám ORIONu. Tyto učebny jsou zpravidla určeny pro práci omezené skupiny studentů. Informujte se, prosím, na své fakultě či katedře.

- *Ostatní pracoviště na ZČU— WEBnet*

Všechny služby ORIONu jsou přístupné každému počítači připojenému k univerzitní síti WEBnet. K dispozici je dokumentace popisující potřebné úpravy konfigurace⁴ jednotlivých operačních systémů a aplikačního programového vybavení.

Rozvojový projekt OPEN ORION⁵ má za cíl poskytnout SW balíčky do hlavních distribucí operačních systémů, které provedou takovou konfiguraci automaticky.

Pro pomoc s údržbou koncových stanic uživatelů a zejména pro pomoc při řešení problémů (viry, chyby

³<http://rezervace.zcu.cz>.

⁴zejména instalace a konfigurace Kerberos, AFS, LDAP klientů

⁵<http://openorion.zcu.cz>

programového vybavení) je zaměstnancům ZČU k dispozici služba HELPS (kontakt přes HelpDesk). Zde se může zapojit každý kdo má zájem, služba HELPS je na základě pravidelných konkurzů zajišťována studenty ZČU.

- *Vysokoškolské koleje pro studenty ZČU*

Sítě na VŠ kolejích jsou speciálním případem sítě ZČU, protože jsou zde uplatňována poměrně přísná pravidla omezující přístup ke službám. Tato omezení se však zpravidla týkají služeb poskytovaných kdesi v Internetu, nikoli služeb ORIONU. Více k tomuto tématu samostatný článek v tomto sborníku (6.3.1 na straně 29).

- *Počítače mimo WEBnet a ZČU—Internet*

Naprostá většina služeb ORIONU je dostupná z celého Internetu. Takto lze používat sdílený diskový prostor či postu příslušným klientem odkudkoli.

7.5 Počítačové učebny ve správě CIV

Ve správě CIVu je celkem 14 učeben (6 × UI, 1 × UU, 7 × HJ). Většina z těchto učeben je volně přístupná všem studentům ZČU, učebny UI 112, UI 203 a UI 303 jsou pouze pro studenty speciálních oborů.

Podrobný přehled vybavení veřejných učeben CIV naleznete na **vnitřní straně zadních desek** této publikace. Během září 2003 dojde ještě k drobným změnám (upgrade) několika učeben, proto se na aktuální stav informujte na adrese

`http://prvnikrucky.zcu.cz`

7.5.1 Operační systémy na učebnách

- **ORION LINUX** — operační systém Debian Linux upravený pro výpočetní prostředí ZČU s grafickým prostředím GNOME

- ORIONT — distribuce operačního systému na bázi Microsoft Windows NT 4.0
- ORIONTS — klient terminálového serveru Microsoft Windows 2000
- ORION XP — distribuce operačního systému na bázi Microsoft Windows XP
- Ostatní operační systémy dle HW na učebně — Solaris, DUX/TRU64

7.6 KDE HLEDAT POMOC

Velmi důležitou službou CIV je pomoc uživatelům. V této publikaci je tomuto tématu věnována celá kapitola 8, která začíná na straně 45.

7.7 NAVAZUJÍCÍ SLUŽBY DALŠÍCH ODDĚLENÍ ZČU

7.7.1 UNIVERZITNÍ KNIHOVNA A JEJÍ HLAVNÍ SLUŽBY

Univerzitní knihovna ZČU se skládá ze čtyř odborných knihoven, které se specializují podle příslušných fakult. Kromě klasických knihovnických služeb zabezpečuje UK ZČU přístup k elektronickým informačním zdrojům (tj. on-line přístup k zahraničním časopisům prostřednictvím Internetu). Jako čtenářský průkaz slouží studentům karta JIS, která je opravňuje k využívání služeb všech půjčoven a studoven Univerzitní knihovny. Podrobná pravidla pro poskytování služeb jsou stanovena Knihovním a výpůjčním řádem UK ZČU.

Aktuální informace o všech poskytovaných službách, přístup do on-line katalogu knihovny, přístup do elektronických informačních zdrojů, na

<http://www.knihovna.zcu.cz>

Pedagogická knihovna

Fond zaměřený na pedagogiku, psychologii a studijní obory Pedagogické fakulty.

Půjčovna a studovna:

Klatovská 51, Plzeň, tel.: 377 637 733
e-mail: pujcped@uk.zcu.cz

Provozní doba: Po-Čt: 8.00–19.00
Pá: 8.00–15.00

Studovna periodik:

Klatovská 51, Plzeň, tel.: 377 637 736
e-mail: studkla@uk.zcu.cz

Provozní doba: Po-Čt: 8.00–19.00
Pá: 8.00–15.00

Studovna:

Veleslavínova 42, Plzeň, tel.: 377 637 837
e-mail: studvel@uk.zcu.cz

Provozní doba: Po-Čt: 8.00–19.00
Pá: 8.00–15.00

Právnická knihovna

Fond zaměřený na problematiku práva

Půjčovna a studovna:

Americká 42, Plzeň, tel.: 377 637 744
e-mail: pujcptra@uk.zcu.cz, studpra@uk.zcu.cz

Provozní doba: Po-Čt: 8.00–20.00
Pá: 8.00–16.00

Studovna EDS:

Americká 42, Plzeň, tel.: 377 637 744
e-mail: pujcptra@uk.zcu.cz, studpra@uk.zcu.cz

Provozní doba: Po, Stř, Pá: 8.00–16.00
Út, Čt: 8.00–16.00

Technicko-ekonomická knihovna v Plzni

Fond zaměřený na studijní obory fakulty strojní, elektrotechnické, ekonomické, aplikovaných věd a humanitních studií.

Půjčovna a studovna:

Univerzitní 18, Plzeň, tel.: 377 637 755

e-mail: pujctek@uk.zcu.cz, studtek@uk.zcu.cz

Provozní doba: Po-Čt: 8.00–20.00

Pá: 8.00–15.00

Ekonomická knihovna v Chebu*Fond zaměřený na ekonomiku a management.***Půjčovna a studovna:**

Hradební 22, Cheb, tel.: 377 637 766

e-mail: pujceko@uk.zcu.cz, studeko@uk.zcu.cz

Provozní doba: Po-Čt: 9.00–18.00

Pá: 9.00–12.00

7.7.2 STRAVOVÁNÍ V MENZE — ZÁKLADNÍ INFORMACE

Všichni studenti ZČU mají nárok na stravování v menzách (Kollárova nebo Bory). Pro výdej stravy a objednávání pomocí tabletů v prostorách menzy musíte být vlastníkem karty JIS.

S kartou JIS je nutné zajít na pokladnu menzy, kde budete zaregistrováni do databáze menzy a kde složíte alespoň minimální částku na svůj „stravovací“ účet (min. 200,- Kč), ze kterého jsou pak odčerpávány finanční prostředky v hodnotě vámi objednaných jidél. Jakmile je limit vašeho konta natolik nízký, že systém vášm další objednávku nepovolí, je nutné opětovně zajít na pokladnu menzy, kde hotovost na vašem účtu navýšíte.

Dále je zde možnost objednávání jidél přes Internet. Opět je zapotřebí z důvodu výdeje vlastnit JIS kartu. Oproti předchozímu popisu je nutné nahlásit vámi zvolený login při registraci konta (viz kapitola 5) v pokladně. *Nahlaste skutečně svůj login;* pokud jej nahlásíte nesprávně a login bude patřit někomu jinému, pak tento uživatel může disponovat vašimi prostředky na „stravovacím“ účtu (tj. „narázet“ a „odrážet“ jídla).

Doporučený postup pro získání možnosti stravování v menze je tedy následující:

1. vytvoření uživatelského konta v síti WEBnet (viz kapitola 5),

2. návštěva pokladny menzy s JIS kartou, kde složíte počáteční vklad na svůj účet a *nahlásíte svůj login* z registrace konta.

Adresa pro internetové objednávání jídel v menze je:

<http://menza.zcu.cz>

KAPITOLA 8

HELPDESK CIV

Kromě přístupu k dokumentaci potřebuje uživatel mít možnost elektronicky či osobně požádat o radu či pomoc. V řadě případů kromě rady potřebuje vyřešit konkrétní svízelnou situaci (zapomenutí hesla, ztráta důležitých dat). Přesně k tomu slouží HelpDesk CIV.

8.1 ZÁKLADNÍ INFORMACE

HelpDesk CIV tvoří operátorská pracoviště v lokalitách UI a HJ, studentská služba HELPS, systém RT a informační server <http://support.zcu.cz> Služby HelpDesku mohou využívat všichni studenti a zaměstnanci ZČU. HelpDesk však slouží pouze k řešení problémů, nepletěte si jej, prosím, se školícím zařízením.

8.2 JAK HELPDESK KONTAKTOVAT?

Primární sídlo je v objektu IC (Informační centrum) v areálu Bory, místnost **UI 205a**¹, telefon 377 638 888. V budově HJ naleznete operátorské pracoviště v místnosti **HJ 306**, telefon 377 632 732.

Pokud je to možné, preferovanou cestou kontaktu se službou pomoci uživatelům je elektronická pošta. Adresa je:

operator@service.zcu.cz

Vzhledem k tomu, že všechny požadavky (tedy i ty, které nahlásíte telefonicky) jsou zaznamenány do systému RT (viz níže), doporučujeme zejména zkušenějším uživatelům používat e-mailové rozhraní. Studenty prosíme, aby své dotazy a

¹viz plánky v kapitole 10

připomínky posílali pouze ze své školní poštovní adresy (tedy z adresy končící `students.zcu.cz`), aby byl zřejmý jejich studijní poměr k ZČU.

Budete-li raději telefonovat, připravte si označení učebny, (místnosti ZČU) odkud voláte, své uživatelské jméno a označení počítače (operačního systému nebo programu) na kterém pracujete.

8.3 OPERÁTORSKÉ PRACOVÍSTĚ

Operátorky a operátoři CIV jsou pro vás centrálním místem, kam se obracíte se svými problémy a proto řeší problémy nejrůznějšího druhu. Níže jsou vyjmenovány pouze nejčastější úkony:

- manipulace s kontem (ztráta hesla, mazání profilů)
- tiskové služby (obsluha tiskáren, výdej tisků, příjem plateb za tisky)
- dohled nad dodržováním pravidel sítě WEBnet
- řešení problémů všeho druhu
- obsluha RT fronty `operator@service.zcu.cz`
- hlášení závad, předávání reklamací a požadavek konkrétním administrátorům
- odemykání a zamykání učeben

Provozní doba operátorského pracoviště je v pracovní dny 8.00–12.00 a 12.45–21.30. O prázdninách je provozní doba omezena.

Při osobních návštěvách žádáme studenty, aby vstupovali po jednom, měli **připravenou kartu JIS a znali své uživatelské jméno**. Bohužel na tomto místě musíme připomenout i dodržování základních pravidel slušnosti, na která studenti často zapomínají.

8.3.1 TISKOVÉ SLUŽBY

Veřejné tiskárny obsluhující tiskové fronty (viz 7.2.5) jsou k dispozici v UI 205 (černobílý laser A4, černobílý laser A3, barevný laser A4, jehličkové rychlotiskárny A4) a v HJ 305 (černobílý laser A4, jehličková rychlotiskárna A4). Všechny laserové tiskárny podporují PostScript.

Cena tisku na laserové tiskárně je 1,50,- Kč za černobílý tisk a 8,- Kč za barevný tisk. Není povolen tisk komerčního charakteru.

Tisk na DFX je zdarma, povolen je pouze tisk studentem vypracované úlohy. Není povolen tisk zadání, skript, manuálů a pod.

Pokud operátor řeší nějaký problém, má vaše tisková úloha nižší prioritu; počítejte proto s malým čekáním a nenechávejte tisky až na poslední chvíli.

8.4 SLUŽBA HELPS

Služba HELPS tvoří první linii řešení běžných uživatelských problémů zaměstnanců i studentů ZČU („nejde nám tiskárna“, „nemohu se přihlásit“, „nejde mi to a to“) Jejím účelem je kvalifikované posouzení problému na místě a bud' jeho vyřešení nebo předání příslušným administrátorům.

Služba HELPS podléhá operátorům CIV a je zajišťována vybranými a vyškolenými studenty ZČU, kteří jsou k dispozici v pracovních dnech od 8.00 do 18.00 hodin bud' na operátorském pracovišti nebo na vyhrazeném pracovišti v učebně UI 202.

Máte-li zájem stát se členem týmu HELPS, kontaktujte Help-Desk. Jedná se o placenou činnost, podmínkou je dobrá znalost výpočetní techniky, operačních systémů a práce na PC. Blížší informace vám podají operátoři CIV nebo přímo členové HELPS.

8.5 SYSTÉM REQUEST TRACKER — RT

Většina problémů nebo požadavků se zpracovává za pomocí RT systému (*Request Tracker*), který patří do kategorie tzv.

trouble ticketing systems. Každý požadavek dostane unikátní číslo, pod kterým lze nejen sledovat vývoj řešení daného problému. V archivu lze také hledat záznamy o řešení podobných problémů v minulosti.

Systém RT má webové² a mailové rozhraní³. Je v něm zaveden množství tematických front, které mají přiděleny konkrétní správce zodpovědné za řešení požadavků. Abyste nemuseli znát účel každé fronty, posílejte své požadavky na adresu `operator@service.zcu.cz`, kde ji operátor přesune do správné fronty. (Mimochodem, tato adresa také odpovídá jedné RT frontě.)

Výhodou systému RT je zejména to, že se žádný mail neztratí, nezapomene, lze sledovat komunikaci s žadatelem (označovaným jako requestor) i mezi lidmi, kteří se podílejí na řešení požadavku.

8.6 ČASTO ŘEŠENÉ PROBLÉMY

1. Jak si změním ORION heslo?

V operačním systému ORION LINUX si heslo můžete změnit „klasickým“ příkazem `passwd` resp. `kpasswd`.

V operačním systému MS Windows spusťte na příkazové řádce program `kpasswd`. Příslušné okno otevřete kliknutím na tlačítko Start, vybráním položky Spustit a zadáním `cmd` do kolonky otevřít.

2. Nemohu se přihlásit do Windows

Problém bývá v „nabobtnání“ uživatelského profilu (NT profile) nad povolenou diskovou kvótou. Proto je vhodné tento profil občas promazat. Nemůžete-li se již do Windows přihlásit, udělejte to v unixovém prostředí. Svůj NT profil najeznete v podadresáři `.nt4iprofile` ve svém domácím podadresáři.

²<http://rt.zcu.cz>

³Studenty opět prosíme, aby své dotazy a připomínky posílali pouze ze své školní poštovní adresy (tedy z adresy končící `students.zcu.cz`), aby byl zřejmý jejich studijní poměr k ZČU.

3. Chci získat nebo vrátit JIS kartu

HelpDesk CIV požadavky týkající se JIS karty **ne-řeší**, neřešil a nikdy řešit nebude. Musíte kontaktovat v úředních hodinách administrátora JIS v **UI 124**. Fakticky, jinak to nejde. Operátoři nemají možnost ani oprávnění tyto akce zařizovat.

4. Něco chcete a nemáte JIS kartu

Většina úkonů prováděných operátory CIV (zejména manipulace s kontem) vyžaduje ověření totožnosti žadatele a jeho studijního (zaměstnaneckého) poměru. Mějte proto připravenou svoji JIS kartu včetně platné validační známky. Karta JIS není potřeba pouze v případě tiskových služeb.

5. Vstup do učeben

Vstup do veřejných učeben je povolen pouze po přiložení karty JIS na snímač a pozitivní autorizaci. Dveře od učeben musí být stále zavřené, mimo jiné i pro správnou funkci klimatizace. Budete-li bránit zavření dveří například umístěním židle, bude vám na čas zablokováno konto. Pokud se k takovému činu nikdo nepřizná, budou všechny osoby přítomné v učebně požádány učebnu opustit a předložit svoji JIS kartu k ověření oprávněnosti jejich pobytu v učebně.

6. Dodržování pravidel sítě WEBnet

V učebnách je zejména zakázáno manipulovat s hardwarem, hrát počítačové hry a konzumovat jídlo a nápoje; přesto se tak často děje. Koho při tom chytne, tomu automaticky zablokujeme na dva měsíce konto.

Operátoři CIV mají při porušení pravidel právo vyžadovat na studentech prokázání totožnosti předložením JIS karty nebo indexu.

8.7 DALŠÍ ZDROJE INFORMACÍ

Pomoc a radu v elektronické formě lze také hledat na stránkách uživatelské podpory na adrese

<http://support.zcu.cz>

nebo v archivu RT⁴. Za účelem získávání důležitých aktuálních informací o zdrojích a službách počítačové sítě je vhodné zapsat se do elektronické konference WEBNET⁵ nebo aktivně sledovat sekci novinek na <http://support.zcu.cz>.

⁴<http://rt.zcu.cz>

⁵<http://mail.zcu.cz/dokumentace/konference.html>.

Počítače a studium — IS/STAG

9.1 INFORMAČNÍ SYSTÉM STUDIJNÍ AGENDY ZČU

Vývoj informačního systému studijní agendy (IS/STAG) na ZČU začal v roce 1993. V tomto roce se uskutečnil i přechod na kreditní formu studia. Informační systém zprvu představoval databázi všech oborů, jejich studijních plánů a předmětů a od roku 1994 umožňoval studentům se v učebnách předběžně zaregistrovat na předměty (tzv. předzápis), které budou v příštím akademickém roce studovat. Postupně byly implementovány a uvedeny do provozu verze STAG94–97, od roku 2000 je používána verze STAG2.

IS/STAG slouží především k evidenci následujících základních entit:

- studijních programů, jejich oborů, plánů a předmětů,
- studentů, jejich registrací na předměty (jejich rozvrh a zkoušky, známky, studované obory),
- místností a jejich rozvrhů.

Mezi jeho základní funkce využívané především studenty patří:

- předzápis předmětů,
- zápis na zkoušky,
- vyplnění údajů o diplomové práci,
- prohlížení a vyhledávání ostatních údajů (osobní rozvrh, rozvrh a anotace předmětů, studijní programy, atd.)

Dále obsahuje IS/STAG i moduly *Absolvent* pro evidenci absolventů ZČU, *Přijímací řízení* pro podporu organizace přijímacího řízení s možností přístupu uchazečů k výsledkům pomocí Internetu a *Koleje* pro organizaci ubytování studentů na kolejích.

9.1.1 HARMONOGRAM AKADEMICKÉHO ROKU

Cinnosti prováděné v IS/STAG úzce souvisí s harmonogramem akademického roku. Příprava na příští akademický rok začíná již rok před jeho zahájením, kdy během zimního semestru jsou aktualizovány jednotlivé předměty, studijní programy a obory a v závěru semestru studijní plány. Během dubna jsou na základě údajů v IS/STAG vytisknutý brožury s informacemi o studiu na všech fakultách a do konce května je připraven rozvrh předmětů, které budou v příštím akademickém roce vyučovány. Předzápis je zahájen na začátku června a ukončen v srpnu. Jeho cílem je registrace studentů na předměty a zároveň průzkum předběžného zájmu studentů o tyto předměty. Jelikož kapacita předmětů bývá zpravidla omezena, nelze většinou všechny zájemce uspokojit. Pokud mají za daný akademický rok získat potřebný počet kreditů, musí si zapsat předmět jiný. Studenti, kteří mají daný předmět povinný či povinně volitelný, jsou samozřejmě upřednostňováni. Na druhé straně nemusí být některé předměty otevřeny pro příliš malý zájem a situace se pak řeší podobně jako při převisu poptávky. Podrobnějšímu popisu problematiky předzápisu se věnuje samostatný bulletin CIV (viz 9.1.5), uživatelské dokumentace je k dispozici na adrese:

<http://stag.zcu.cz/uziv.doc/predzapis>

Definitivní registrace studenta na předmět je provedena při každoročním povinném zápisu (polovina září) zapsáním předmětů do indexu (výkazu o řádném studiu na vysoké škole) v souladu s předběžnou registrací.

9.1.2 UŽIVATELSKÉ ROZHRANÍ IS/STAG

Uživatelské rozhraní IS/STAG je tvořeno klientskými aplikacemi trojího druhu:

- klientem pro OS Windows v prostředí ORIONT (viz kap. 7),
- tenkým klientem, kdy vlastní klientská aplikace běží na procesorové farmě,

- webovým klientem, kdy uživatelské rozhraní je tvořeno množinou dynamických webových stránek a uživatel tak může s IS/STAG komunikovat prostřednictvím běžného webového prohlížeče.

V současné době je možné pomocí tenkého klienta a klienta pro OS Windows realizovat předzápis a vyhledávání některých údajů, pomocí webového prohlížeče je pak možné uskutečnit předzápis, zápis na zkoušky, vyplnit údaje o diplomové práci a vyhledávat základní informace v IS/STAG.

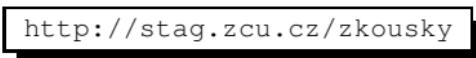
Vstupním bodem pro přístup do IS/STAG ze sítě Internet je adresa

 <http://stag.zcu.cz>

Odtud je možné uskutečnit předzápis¹, zápis na zkoušku² nebo vyhledávat³ různé údaje. Také se zde nachází veškerá uživatelské dokumentace.

9.1.3 ZÁPIS NA ZKOUŠKU V IS/STAG

První povinnost použít přístup do IS/STAG potká studenta prvního ročníku při registraci na zveřejněné termíny zkoušek, které musí za příslušný semestr složit. K registraci je třeba počítač připojený do Internetu s některým z běžně používaných webových prohlížečů (Mozilla, Netscape, Internet Explorer). Vstupním bodem pro registraci na zkoušky je adresa

 <http://stag.zcu.cz/zkousky>

Na úvodní stránce se prostřednictvím odkazu „Přihlášení do systému“ lze přihlásit do IS/STAG. Jako uživatelské jméno se zadává osobní číslo studenta, které mu bylo přiděleno (např. A123456), jako heslo písmeno „x“ následované jeho rodným číslem bez lomítka (např. x123456789). Nezná-li student svoje

¹<http://stag.zcu.cz/predzapis>

²<http://stag.zcu.cz/zkousky>

³<http://stag.zcu.cz/prohliceni>

osobní číslo, má na téže stránce možnost jej zjistit na základě svého jména. K přihlášení do IS/STAG nemůže použít své uživatelské jméno a heslo z prostředí ORION.

Po úspěšném přihlášení se nejdříve zobrazí seznam termínů, které byly vypsány pro předměty, které má student složit, potom seznam předmětů, ke kterým dosud nebyly vypsány žádné termíny a nakonec přehled úspěšně splněných zkoušek s odpovídajícími známkami. Vlastní registrace na zvolený termín je jednoduchá — stačí „projít“ na odkaz „zapsat“ u příslušného termínu, který se změní na odkaz „odepsat“. Zrušit registraci lze tedy stejným způsobem. Při registraci i jejím rušení platí dále tato pravidla:

- lze provést registraci na nejvýše jeden termín téhož předmětu a typu zkoušky (zkouška, zápočtový test),
- není možné si zapsat zrušený termín,
- pokud je student zapsán na zrušený termín, může se z něj pouze odhlásit,
- podle studijního a zkušebního řádu se student může na zkoušku přihlásit nebo se z ní odhlásit jen do jejího začátku. Proto po vyznačeném začátku zkoušky již není možné se na ní přihlásit,
- student se již neodhlašuje ze zkoušky, kterou absolvoval.

9.1.4 DALŠÍ DŮLEŽITÉ INFORMACE

Protože webový prohlížeč si pamatuje zadané uživatelské jméno i heslo, aby je uživatel nemusel neustále zadávat při přístupu na chráněné webové stránky, je nutné prohlížeč po dokončení práce s IS/STAG zavřít. Mohlo by se totiž stát, zvláště při práci ve veřejných počítačových učebnách, že by uživatelský účet v IS/STAG byl někým snadno zneužit. Vlastní komunikace prohlížeče a IS/STAG je vedena šifrovaným kanálem (HTTP nad SSL), címž je zabráněno možnému odposlechu hesel či modifikaci přenášených dat. Pokud se do IS/STAG připojujete pomocí modemu přes síť některé

z firem poskytujících připojení na Internet, může se stát, že pro vás nebude možné se k IS/STAG připojit. Je to tím, že zabezpečená komunikace je směrována na port s číslem 8443, který může být na straně poskytovatele zakázán. To můžete snadno ověřit tím, že si ve svém webovém prohlížeči otevřete adresu

<http://stag.zcu.cz/FAQ.php>

a zkuste uvedené dva testy. Pokud neproběhnou oba testy správně, je to tím, že váš poskytovatel připojení má zakázán jeden z potřebných portů (8080 a 8443). Pokud máte s připojením do IS/STAG stále potíže i přes to, že oba testy proběhly správně, pokuste se je odstranit na základě instrukcí na téže stránce. Kromě toho je třeba také brát ohled na skutečnost, že v době mezi 00.00 a 05.00 probíhá automatické zálohování databázi IS/STAG, a že tedy v tuto dobu obvykle IS/STAG není dostupný. Pokud potíže přesto přetrívají, ohlaste je na e-mail uis@service.zcu.cz spolu s podrobným popisem chyby: jak a kdy k ní došlo, odkud a pomocí jakého webového prohlížeče jste se do IS/STAG připojovali a případná chybová hlášení IS/STAG. Urychlíte tak nalezení a následnou opravu poruchy nebo chyby.

9.1.5 SBORNÍK CIV 2003/1

Problematikou IS/STAG se zabývá samostatný sborník CIV „Seznámení s IS/STAG“, který vyšel v květnu 2003. V elektronickém formátu PDF si jej můžete stáhnout na adrese <http://home.zcu.cz/ori/sbornik/2003-1-main.pdf>

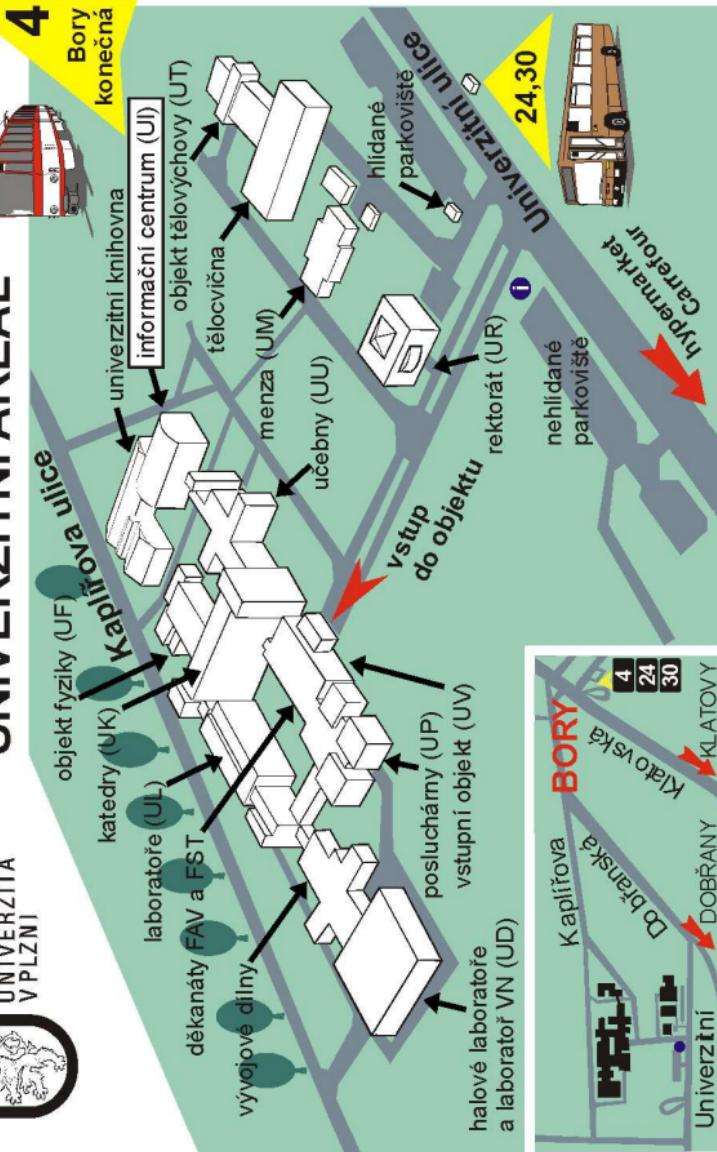
PLÁNKY

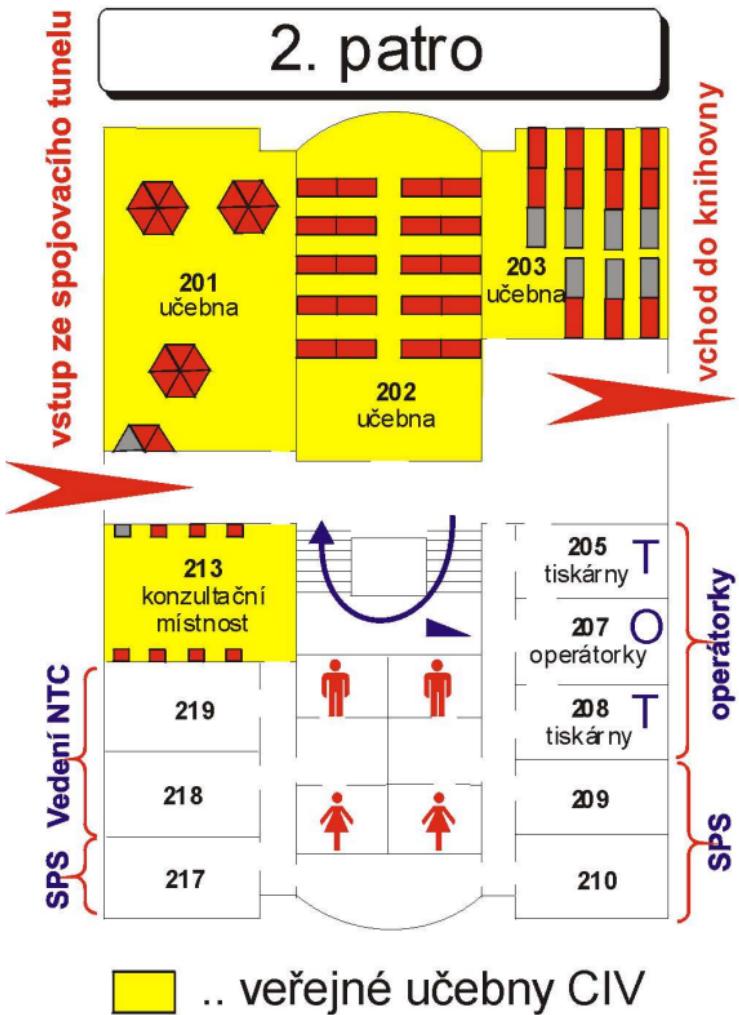

Obrázek 10.1: Budovy CIV v Plzni

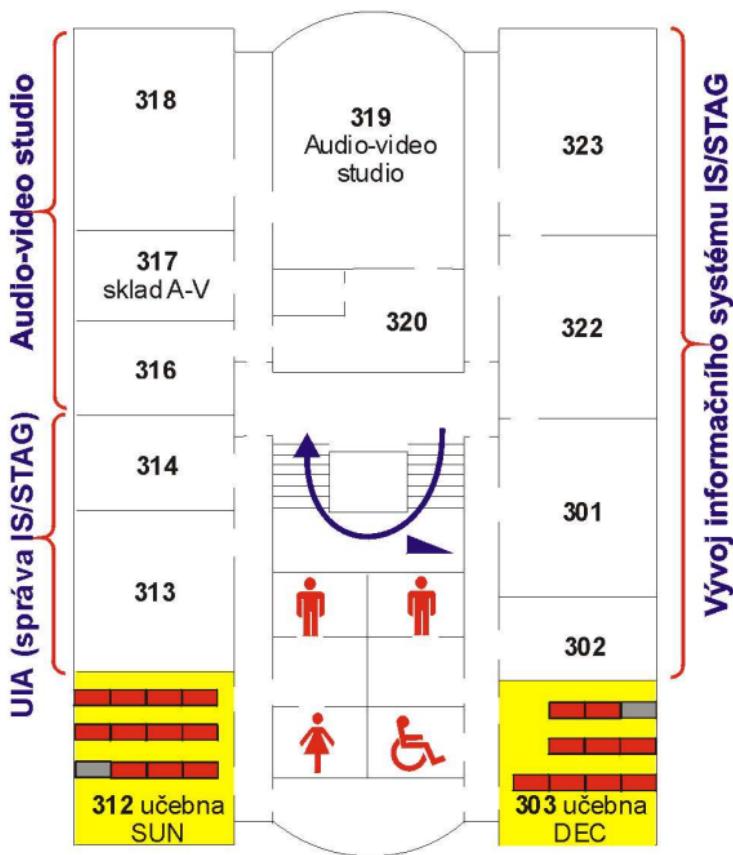
UNIVERZITNÍ AREÁL

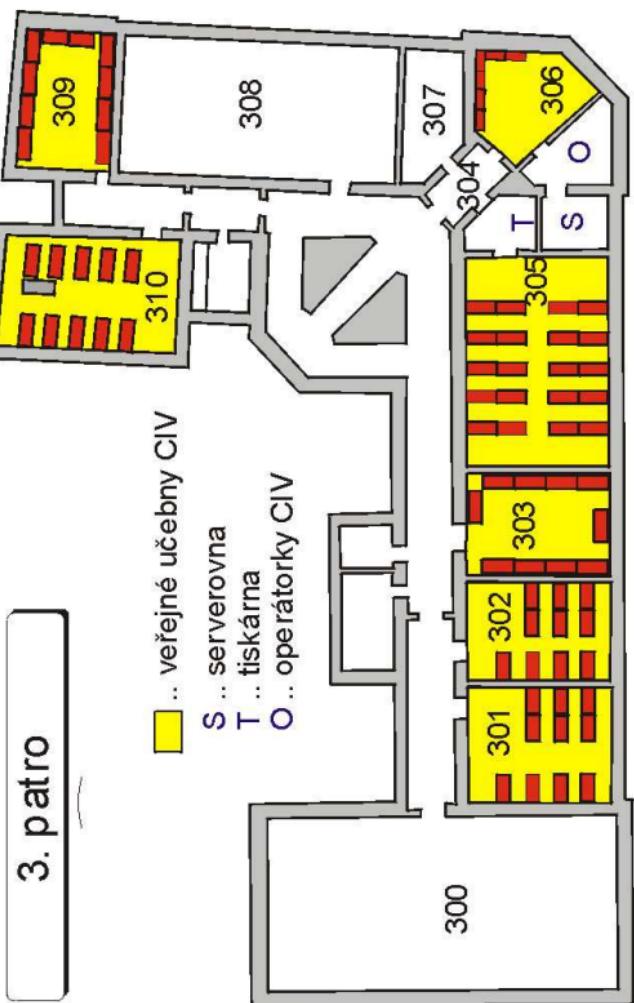
Obrázek 10.2: Budova UI, Univerzitní 20

3. patro

.. veřejné učebny CIV

Obrázek 10.3: Budova UI, Univerzitní 20

Obrázek 10.4: Budova HJ, Husova 11

POZNÁMKY

Poznámky

Přehled veřejných učeben CIV a jejich vybavení

Učebna	ks	Vybavení počítače	Režim	Tenký klient	Orion NT	Orion XP	Orion Linux2	UNIX Solaris	UNIX DEC	Provoz
UI201	20	PC DELL OptiPlex G1 (Pentium II 300 MHz, RAM 64 MB, HDD 1.8 GB, Dell monitor 17")								8:00-21:30
UI202	20	PC Compaq EVO D330 (P4 2.6 GHz, RAM 264 MB, HDD 37 GB, monitor 17")								
UI203	11	PC HP X2000 (Pentium 1.7 GHz, RAM 1 GB, HDD 60 GB, monitor 21", grafická karta FireGL4)	O,J							
UI112	12	DEC Alpha	O,R,J							
UI303	9	DEC Alpha	O,J							
UI312	12	SUN Blade 150, LCD display 18"	J							
UU406	20	10 * PC DELL OptiPlex G1 (Pentium II 300 MHz, RAM 64 MB, HD 1.8 GB, Dell monitor 17") a 10 * PC DTK (Pentium MMX 226 MHz, RAM 64 MB, HD 850 MB, monitor 17")								
HJ301	10	PC Compaq D310 (Celeron 1.7 GHz, RAM 128 MB, HD 20 GB, monitor 17")								
HJ302	10	PC Compaq D310 (Celeron 1.7 GHz, RAM 128 MB, HD 20 GB, monitor 17")								
HJ303	10	PC Dell GX100 (Celeron 300 MHz, RAM 64 MB, HD 2 GB, monitor 17")								
HJ305	20	PC Compaq D310 (Celeron 1.7 GHz, RAM 128 MB, HD 20 GB, monitor 17")	R							
HJ306	10	PC (Pentium 90 MHz, RAM 16 MB, HD 800 MB, monitor 14")								
HJ309	10	PC (Pentium 90 MHz, RAM 16 MB, HD 800 MB, monitor 14")								
HJ310	10	PC Compaq D310 (Celeron 1.7 GHz, RAM 128 MB, HD 20 GB, monitor 17")								

Provoz: Zobrazená provozní doba učeben plati pro ponděli až pátek během semestru.

Ve zkouškovém období a o prázdninách je provozní doba upravována.

O - přístup omezen pouze pro uživatele se zvláštními právy **R** - učebna je převážně rozvrhována **J** - vstup na JIS kartu

<http://prvnikrucky.zcu.cz>

CIVI

www.civ.zcu.cz

ISBN 80-7082-986-9